

MOOS-BJERRE

**EVALUERING AF
FRIKOMMUNEFORSØGET**

**FRA NATIONALE TEST OG PRØVER
TIL INDIVIDUEL VURDERING**

December 2020

GULDBORGSUND

Indhold

1. Konklusioner	3
2. Baggrund, forandringsteori og datagrundlag	5
3. Implementering af forsøget	9
4. Forsøgets virkninger	16
5. Skolegang og trivsel i målgruppen.....	21

1. Konklusioner

Indsatsens implementering:

- På begge skoler er det indtrykket, at lærerne er lykkedes med at tilrettelægge individuelle læringsforløb med individuelle test og prøver efter nye prøveformer, og at der tilvejebringes én plan ved hjælp af Meebook, hvor der før var både en elevplan og en handlings- og udviklingsplan.
- Til gengæld er det på begge skoler indtrykket, at både viden om Meebook som platform og viden om forsøget kun er nået ud til meget få forældre, og at meget få forældre derfor følger med i målsætninger og udvikling via Meebook. Forsøget har derfor endnu ikke haft den store betydning for skole-hjem-samarbejdet, som i forvejen er forholdsvis tæt for denne elevgruppe. Dette må til dels også tilskrives corona-epidemien, som har gjort det vanskeligere at afholde fx forældremøder i 2020. De forældre, som bruger Meebook, er dog rigtig glade for at kunne følge med i deres barns skoledag på denne måde.
- Derudover lader inddragelsen af de identificerede ressourcer rundt om eleverne til at være svingende og bl.a. hæmmet af begrænsninger i forhold til Meebooks integration i de systemer, der bruges af skolernes samarbejdspartnere som f.eks. PPC/PPR og UU-vejledningen.
- Efter en lidt svær opstart er det nu oplevelsen blandt ledere og medarbejdere, at man er kommet godt i gang med indsatsen, og at man har fundet nye arbejdsgange. Man er bl.a. i gang med en ensretningsproces af arbejdet, hvor man tilrettelægger faste arbejdsgange ved brugen af Meebook, og man har fx lavet en fælles Meebook-skabelon for begge skolers medarbejdere.

Indsatsens virkning:

- På tværs af begge skoler oplever medarbejderne arbejdsgangene i forsøget som meningsfulde, men ingen af medarbejderne omtaler arbejdsgangene som nemmere eller mere effektive. Dette skyldes bl.a., at det tager lang tid at udvikle de individuelle mål og til dels at Meebook opleves som lidt besværligt at arbejde med.
- Det varierer, hvorvidt medarbejderne oplever, at de opnår større indsigt i det enkelte barns muligheder. Flere medarbejdere giver bl.a. udtryk for, at deres arbejdsform og tilgang til eleverne er relativt uændret af forsøget. Enkelte medarbejdere beskriver dog, at der opstår nye indsigter i udviklingen af individuelle mål.
- Indsatsens betydning i forhold til elevernes trivsel og motivation varierer. Nogle forældre og medarbejdere nævner den automatiske fritagelse fra nationale tests som havende positiv betydning. For andre elever har dette ikke ændret noget. Enkelte forældre oplever, at fritagelsen fra nationale test har en negativ betydning, fordi de oplever, at deres børn godt kan tage nationale test i bestemte fag. Hvorvidt forældrene er positive overfor fritagelsen fra nationale test, afhænger i høj grad af, deres barns faglige niveau.
- Derudover varierer det, i hvilken grad arbejdet med individuelle læringsmål i Meebook er blevet opfanget af eleverne, og i hvilken grad de har succesoplevelser med at opnå dem. Det nævnes, at enkelte elever har haft gode oplevelser med at opnå læringsmål. Dette må ses i lyset af, at det langt fra er alle elever, som er bevidste om, at de har opnået læringsmål.
- Medarbejdere, forældre og skoleledere giver på tværs af begge skoler udtryk for, at forsøget understøtter, at man i en vis udstrækning arbejder mere med et børnesyn med fokus på "kan" frem for "kan ikke".

2. Baggrund, forandringsteori og datagrundlag

Forsøget "Fra Nationale Test og Prøver til Individuel Vurdering" er en del af en række frikommuneforsøg i Guldborgsund Kommune, hvor kommunen til og med 2021 er fritaget fra en række gældende love og regler. Alle forsøgene gennemføres under temaet "*Børn som vores vigtigste ressource*" og retter sig mod kommunale indsatser, der har med børn og unge at gøre.

Om Fra Nationale Test og Prøver til Individuel Vurdering

Frikommuneforsøget Fra Nationale Test og Prøver til Individuel Vurdering indebærer, at elever med varige multiple funktionsnedsættelser kan friholdes fra obligatoriske test og prøver og erstatte disse med en konkret og individuel vurdering. Eleverne skal i stedet vurderes efter en alternativ model, der tager afsæt i en individuel vurdering af eleven og tester eleven på egne præmisser, og med et indhold der afspejler, hvad eleven har arbejdet med i det forgangne skoleår. Der vil være fokus på vurdering efter afslutning af hvert læringsforløb. Modellen vil tage udgangspunkt i elevens elevplan, der også bliver elevens handle- og udviklingsplan (HUP). Elevplanen skal indeholde mål, status og opfølgning.

Forsøget gennemføres på to skoler i Guldborgsund Kommune, der begge har særlige undervisningstilbud til denne gruppe af elever, SUNDskolen og Nørre Vedby Skole. De to skoler har forskellige målgrupper. Nørre Vedby Skole har en autismeafdeling med ca. 40 elever. En del af eleverne har andre diagnoser i tillæg til autisme såsom angst, OCD og ADHD, og gruppen indeholder både elever med potentiale til at afslutte folkeskolen med afgangsprøven og elever, der ikke har. SUNDskolen tilbyder "CenterKlasse-Rækken", et specialtilbud for ca. 50 elever med multiple funktionsnedsættelser, erhvervede eller medfødte handicaps eller kommunikationshandicaps. Størstedelen af elevgruppen modtager vidtgående specialundervisning i alle timer og i hele eller størstedelen af deres skoletid.

Slutevalueringen af Fra Nationale Test og Prøver til Individuel Vurdering

Forsøget er blevet igangsat 1. juli 2018, og dette notat gengiver resultaterne af en slutevaluering, der er gennemført i november 2020 – næsten to år efter forsøgets igangsættelse. Derudover vil resultater fra den midtvejsevaluering, der blev gennemført i juni 2019 også blive inddraget, hvor det er relevant.

Evalueringen har to dimensioner:

- **En implementeringsevaluering** med fokus på i hvilket omfang man har implementeret de tiltænkte aktiviteter og procesredskaber, samt hvilke organisatoriske og styringsmæssige faktorer, der i øvrigt henholdsvis fremmer og hæmmer resultaterne og den ønskede effekt.

- **En virkningsevaluering** med fokus på om og hvordan kommunen med de muligheder, der ligger i frikommuneforsøget, når eller nærmer sig målene om, at effektivisere arbejdsgangene, øge motivationen og trivsel hos eleverne, fremme et børnesyn med fokus på 'kan' og opnår mere præcis viden om det enkelte barns progression og muligheder.

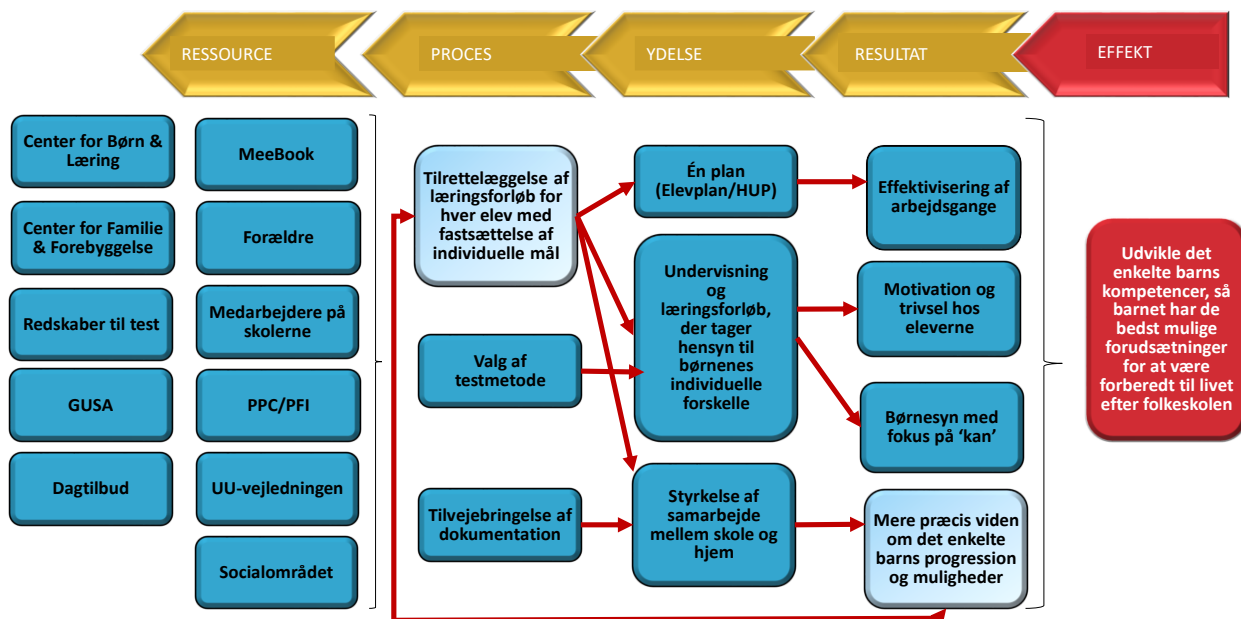
I forlængelse af dette er der opstillet følgende evalueringsspørgsmål til implementeringen:

1. I hvilket omfang lykkes det for medarbejderne at tilrettelægge individuelle læringsforløb med individuelle test og prøver efter nye prøveformer?
2. Hvilken betydning for dokumentationen for samarbejdet mellem skole og hjem?
3. Tilvejebringes der én plan ved hjælp af Meebook, hvor der før var både en elevplan og en handlings- og udviklingsplan (HUP)?
4. Sker der en inddragelse af alle de identificerede ressourcer?

Og der er opstillet følgende evalueringsspørgsmål for forsøgets *virksomheder*:

1. Fører dette til mere effektive arbejdsgange for medarbejderne på skolerne og i organisationen som helhed?
2. Opnår man mere præcis viden om det enkelte barns progression og muligheder?
3. Vil eleverne trives bedre og være mere motiverede?
4. Kan man konstatere en ændring af børnesynet til fordel for 'kan' frem for 'kan ikke'?

Evalueringsnotatet indeholder også nedenstående programteori, der beskriver sammenhængen mellem forsøgets ressourcer, processer, ydelser, resultater og effekter. Slutevalueringen tager afsæt i forandringsteorien og belyser, om forsøgets aktiviteter er implementeret som forventet, og om de har haft de forventede virkninger.

Kilde: Evalueringsnotat – Frikommuneforsøg: Fra Nationale Test og Prøver til Individuel Vurdering. Januar 2019.

Datagrundlag og metode

Slutevalueringen bygger på en række kvalitative interviews, dels med lederne på de to skoler, der har implementeret forsøget, dels to fokusgruppeinterviews med medarbejderne på de to skoler og fokusgruppeinterviews og enkeltinterviews med forældre til elever på skolerne:

- Interview med to ledere fra SUNDskolen, skolelederen og leder af specialteamet, gennemført d. 16. november 2020
- Interview med to ledere fra Nørre Vedby Skole, skolelederen og leder af autismeteamet, gennemført d. 18. november 2020
- Fokusgruppeinterview med 3 medarbejdere på SUNDskolen, gennemført d. 10. november
- Fokusgruppeinterview med 3 medarbejdere på Nørre Vedby Skole, gennemført d. 18. november 2020
- Fokusgruppeinterview med 2 forældre til elever på SUNDskolen, gennemført d. 10. november
- Enkeltinterviews med 3 forældre til elever på SUNDskolen og Nørre Vedby Skole, gennemført i november og december

Evalueringen er dermed baseret på et datagrundlag, der både belyser de ledelsesmæssige perspektiver, medarbejdernes perspektiver på implementeringen og forsøgets virkning indtil nu samt ikke mindst målgruppens perspektiver oplevet gennem forældrene. Disse interviews kan dermed give indsigt i forsøgets måde at virke på.

På baggrund heraf er netop denne undersøgelsesmetode et oplagt valg til en evaluering som denne. Da evalueringens sigte ikke er at undersøge den kvantitative udbredelse af noget, men nærmere, ved en eksplorativ tilgang, at belyse *hvorfor og for hvem* forsøget er blevet implementeret og virker, kan den kvalitative metode netop afdække komplekse mønstre og praksisser, og hermed tilvejebringe en mere dybdegående, nuanceret og praksisnær viden. Således muliggør de slutninger, der kan drages af analyser af kvalitative interviews foreløbige virkelighedsnære indsigter og beskrivelser af forsøget. Da feltet er forholdsvis afgrænset, og ikke omfatter store andele af den danske befolkning, kan der argumenteres for, at datamaterialet er tilnærmelsesvis tilstrækkelig 'mættet'.

Yderligere er evalueringen baseret på dokumentet udviklet i forbindelse med forsøget: "Evalueringsnotat – Frikommuneforsøg: Fra Nationale Test og Prøver til Individuel Vurdering. Januar 2019."

3. Implementering af forsøget

I dette afsnit undersøges erfaringerne med implementeringen af forsøget. Først svares på evalueringsspørgsmålene og dernæst gennemgås centrale punkter fra forandrings-teorien.

Evalueringsspørgsmål 1: I hvilket omfang lykkes det for medarbejderne at tilrettelægge individuelle læringsforløb med individuelle test og prøver efter nye prøveformer?

Det overordnede indtryk er, at alle medarbejdere på begge skoler i et vist omfang bruger Meebook til at tilrettelægge individuelle målsætninger og opfølgning på disse som følge af forsøgsordningen. Dette billede går således igen hos både medarbejdere og ledere på begge skoler, mens forældrene oplever, at det er svingende fra medarbejder til medarbejder, hvorvidt der arbejdes eksplicit med målsætninger for deres barn i Meebook.

Evalueringsspørgsmål 2: Hvilken betydning får dokumentationen for samarbejdet mellem skole og hjem?

På begge skoler oplever medarbejderne, at Meebook som platform og viden om forsøget kun er nået ud til meget få forældre, og at meget få forældre derfor følger med i målsætninger og udvikling via Meebook. Lærere på begge skoler oplever dog også, at der er nogle aktive forældre, som går ind og følger med i de gældende læringsmål for deres barn og evt. arbejder videre med målene i hjemmet.

*”For mit samarbejde med forældrene har det ikke gjort nogen forskel”
– medarbejder*

Skoleledere og medarbejdere på skolerne peger på flere årsager til, at det store flertal af forældre kun følger med på Meebook i begrænset omfang. De nævner manglende muligheder for at afholde informationsmøder for forældre pga. Covid-19, svingende overskud og ressourcer i forældregruppen, svigende it-ressourcer og -kundskaber, samt generel træthed over at skulle sætte sig ind i nye it-løsninger. Dette billede bekræftes af interviewene med forældrene.

”Jeg har forvildet mig derind én gang. Jeg ved ikke om det bare er mig, der ikke kan få det til at fungere elektronisk.” – forælder

”Forældregruppen er meget forskellig, nogle er på computer og kan bruge redskaberne, men vi har også nogle som ikke ejer en computer, så vi har været nødt til at tage det med til samtaler. Spændet mellem, hvordan det er blevet anvendt for det enkelte barn, har været meget forskellig.” – leder

Af både forældre og medarbejdere nævnes det særligt som positivt, at målsætningerne i Meebook fungerer godt i forhold til elever, som ikke har nogen eller meget begrænset sproglighed, eller bare ikke taler så meget om deres skolegang derhjemme, og hvor det derfor har været vanskeligt at sikre kontinuerlig kontakt mellem skole og hjem. Her hjælper Meebook til at forældrene kan se, hvad eleverne har lavet i løbet af dagen – i det omfang, de bruger Meebook.

“Konkret har vi oplevet det ift., hvordan de evaluerer eleven. Det er mere penslet ud, og der bliver fulgt mere op på det. Det er mere med udgangspunkt i [mit barn]. Vi har fået en anden indsigt i, hvad der konkret bliver arbejdet med. Han kommer nemlig ikke selv hjem og fortæller. Vi har haft skole-hjem-samtaler, hvor de tog udgangspunkt i det, og jeg oplever, at det er mere skriftligt nu end før” – forælder

*“Jeg tror også, det handler meget om, hvilke elever man har. Mine elever kan ikke tale. Det betyder, at de ikke selv kan fortælle forældrene, hvad de har lavet. Så der er det fedt for forældrene, at de kan se det.”
– medarbejder*

Derudover nævner flere forældre Meebook og deres adgang til de individuelle læringsplaner som en stor fordel til skole-hjem-samtalerne.

“Vi mærker det til skole-hjem-samtalen. Jeg oplever, at man løbende kan se, hvad der sker, så det ikke bare er en gang om året. Det er mere, “hvad er der lige sket” og “er målet stadig realistisk?”. Jeg synes, det er rigtig rart. Det giver en anden føling med det og mere indsigt i, hvad der bliver arbejdet med.” – forælder

“Nogle [forældre] har prøvet at lege med. Til skole-hjem-samtaler har de printet målene ud, så de kan snakke om dem.” – leder

Medarbejderne på begge skoler nævner, at de føler, at de skal bruge meget tid på at dokumentere og udvikle deres arbejde i Meebook, sammenholdt med at de ikke rigtigt ved, hvor mange forældre, der reelt ser med hjemmefra. De forklarer, at det opleves lidt demotiverende.

“Jeg bruger det i undervisningen i alle fag. Det giver ret meget mening for mig. Det betyder også, at forældrene kan følge med i undervisningen. Jeg er dog i tvivl om, om de rent faktisk gør det, fordi det gør jo, at forældrene også kan gennemgå de ting, vi laver med børnene derhjemme. Forældrene vil egentlig gerne, og de synes, at Meebook er nemt at bruge. Det kunne

være sjovt at vide i hvor høj grad, forældrene bruger det. Det kan være lidt demotiverende ikke at vide, om de bruger det.” – medarbejder

”Hvis man har den her [på Meebook], så har jeg fornemmelse af, at det er den ene gang om året, forældrene bruger den. Derfor er det ikke et arbejdsredskab for mig i det daglige”. – medarbejder

Evalueringsspørgsmål 3: Tilvejebringes der én plan ved hjælp af Meebook, hvor der før var både en elevplan og en handlings- og udviklingsplan (HUP)?

Det overordnede indtryk er, at der på begge skoler udvikles én plan i stedet for både en elevplan og en HUP.

Evalueringsspørgsmål 4: Sker der en inddragelse af alle de identificerede ressourcer?

Inddragelsen af de identificerede ressourcer rundt om eleverne lader til at være svingende og bl.a. hæmmet af tekniske begrænsninger i forhold til Meebooks integration i de systemer, der bruges af skolernes samarbejdspartnere og af den ovenfor beskrevne begrænsede udbredelse til elevernes forældre, plejefamilier, aflastningsfamilier mv.

PPC/PPR har kun i mindre grad arbejdet med Meebook-formatet og således ikke brugt billed- og videodokumentation, ligesom alle planer og læringsmål fra Meebook har skullet printes fysisk ud og afleveres til PPC/PPR for at blive arkiveret i deres system.

I forhold til eksterne fagprofessionelle bliver UU-vejledningen inddraget i arbejdsgangen med Meebook og de kommunale sagsbehandlere og sundhedsplejen i varierende grad. PPC/PPRs arbejdsgange og arkiveringssystemer harmonerer dårligt med Meebook, og der må derfor printes store mængder af dokumentation fra Meebook, når der skal koordineres med PPC/PPR. Dette ligger tæt op ad erfaringerne allerede fremhævet i midtvejsevalueringen 2019.

Både ledere og medarbejdere betegner det som lidt frustrerende, at integrationen fra Meebook til systemerne hos deres eksterne samarbejdspartnere ikke fungerer bedre. De fremhæver det som et af forsøgets formål at lette arbejdsgange og kontakt til eksterne samarbejdspartnere. De oplever, at dette handler om andre arbejdsgange og systemer hos PPC/PPR.

Implementeringens forløb og erfaringer herfra

På tværs af begge skoler, medarbejdere og ledelse er der en fælles forståelse af, at forsøget var svært at arbejde med i begyndelsen, og at opstartsfasen var tungere og mere arbejdskrævende, end man først havde troet. På den ene skole omtales det både af medarbejdere og ledere som alt i alt en dårlig start på forsøget, hvor man ikke vidste,

hvor man skulle hen, og det i høj grad var nogle få medarbejdere, som greb muligheden og arbejdede med projektet, mens en anden gruppe forholdt sig mere negativt.

“Vi startede i meget forskellige retninger, fordi jeg startede med at sige, bare prøv noget og så har vi rettet ind.” – leder

Der er dog samtidig også konsensus omkring, at man her efter to år med forsøgets begyndelse er kommet godt i gang med at bruge de muligheder, det giver, og har fundet gode nye arbejdsgange.

Derudover er man nu i gang med en ensretningsproces af arbejdet, hvor man finder ud af, hvordan man kan tilrettelægge faste arbejdsgange til brug af Meebook og f.eks. i forbindelse med HUP og HUP-udvalg, samarbejde med PPC/PPR osv. Derudover arbejdes der også mere systematisk med sidemandsoplæring i Meebook og generel sparring mellem kolleger og mellem skolerne.

“Noget af det må vi tilskrive udfordringer ift. at lande med værktøjet som sådan. Det begyndte først at glide, da vi lavede egen skabelon og fik lagt den ind i Meebook. Det havde vi ikke forventet at bruge så meget krudt på, altså forarbejde og tilpasning, før det begyndte at give sig selv.”
- leder

På den ene skole nævnes især gode erfaringer med at have nedsat et udvalg, som skulle samle trådene og løse problemer ift. arbejdsgange med forsøget. Udvalget har lavet en guide til opstilling af sociale målsætninger for elever, som de øvrige lærere roser højt og oplever har gjort det meget lettere at arbejde med forsøget. Og på den anden skole nævnes på samme måde, at man har udarbejdet en egen skabelon for målsætningerne. Derudover nævnes på den ene skole også, at man har nydt godt af en nyansat konsulent, som har en forvaltningsbaggrund og har kunnet bidrage med mange nye indsigter.

Et andet fællestræk, som går igen på begge skoler og på tværs af medarbejdere og ledelse, er en fælles oplevelse af ledelsesmæssig opbakning til projektet og interesse for, at der findes løsninger på problemerne. Dette gælder på alle niveauer, og medarbejderne oplever, at skoleledelsen bakker op om deres arbejde med projektet, samtidig med at skoleledelsen oplever, at der på forvaltningsmæssigt niveau også er stor opbakning til forsøget.

Erfaringer med antallet og karakteren af individuelle læringsmål

Medarbejderne har i forsøgets levetid gjort sig mange erfaringer med udformningen af læringsmål. Flere medarbejdere giver udtryk for, at de har måttet prøve sig frem og justere antallet af og karakteren af de mål, som de opsætter for eleverne.

På den ene skole giver medarbejderne udtryk for at have fundet ud af, at 4-5 mål per elev fungerer godt at arbejde med, efter at de først havde opstillet for mange mål og mistede overblikket. De taler især om det som en stressende oplevelse, hvis man får opstillet for mange individuelle mål for hver elev.

"Jeg kom klart til at sætte barren for højt for nogle elever med for mange mål. Sådan er det jo bare, det er nogle ting vi måtte gå videre med. Nu har vi fået en guide, der er nogen, der har siddet med socialområdet og sat mål. Den, synes jeg, var rar at få i hænderne, så man ved "hvad er egentlig forventeligt på det her trin". - medarbejder

"Det kan godt stresse mig, at der står nogle mål og blinker. Men som vi har snakket om, er vores børn måske bare lang tid om at nå mål. Det er nok bare sådan det er. Men nogle gange kan jeg godt mærke, at der står altså mange ting derinde [i Meebook]". - medarbejder.

Derudover taler medarbejderne også om en afvejning mellem at opstille "store" brede mål, som det vil tage eleven lang tid at opnå, og så mere kortsigtede "smalle" mål. Ved de større og bredere mål, som f.eks. at blive mere selvstændig, kan det være svært at finde konkrete indikatorer på, om det er opnået. Omvendt hvis målene er for snævre og konkrete, som f.eks. at kunne tage sin egen jakke på, er man nødt til at opstille flere mål for barnet, og man kan risikere at miste overblikket.

"Hvis man har mange komplicerede [individuelle] mål, kan man godt miste overblikket." - medarbejder

"Hvis det er et meget skarpt og kort mål, så er det svært at udfylde tegn på læring. Nogle af dem giver ikke så meget mening. Hvis det er et stort mål, kan det måske godt give mening." - medarbejder

Derudover nævner medarbejderne på den ene skole også, at de har erfaret, at der er væsentlig forskel på at udarbejde sociale og faglige mål for elevens læring. Generelt synes flere, at det især er vanskeligt at opstille faglige mål – dette gælder især i de fag, hvor medarbejderen ikke er linjefags-uddannet eller på anden måde ikke har stærke kompetencer.

"Det er en udfordring, at du som lærer i klasserne varetager alle fag, særligt når du skal lave mål i fag, du ikke er uddannet i. Så må jeg igen kigge på, hvad ligger der i de rigtige mål og finde på et eller andet fra min egen intuition." - medarbejder

”Guiden har været god også ift. det sociale. Der er opstillet nogle begreber, som kan ramme ting, som man kommer ind på, når man skal skrive om det sociale. Det rammer ikke så meget det faglige, men mere det sociale.”
- medarbejder

En sidste problematik, som nævnes af medarbejderne i forhold til de enkelte mål, er, at eleverne kan have forskellige relationer til forskellige voksne, og at systemet arbejder med én simpel målopfyldelse. En elev kan således i praksis kunne mestre en bestemt færdighed sammen med én voksen, men ikke kunne det samme med andre voksne, som eleven ikke er lige så tryk ved eller på anden måde ikke har kemi med. Dette er vanskeligt at indarbejde i målopfyldelsen, uden at den ene voksne først krydser målet af som opnået, hvorefter den næste krydser det af som ikke-opnået.

”Sidste år havde vi en elev, hvor jeg ikke kunne få ham til noget, men en anden voksen kunne godt. Hvis det kun var mig, havde jeg skrevet, at han ikke kunne noget. Det er personafhængigt, og derfor vigtigt at flere er inde over.” – medarbejder

Meebook som ressource

De fleste medarbejdere giver udtryk for, at de på nuværende tidspunkt er kommet godt i gang med Meebook og har gavn af dette redskab i arbejdet.

”Meebook fungerer positivt – det bliver godt og er godt. Det synes alle. Alle medarbejdere er kommet med nu.” –leder

”Jeg oplevede, at Meebook var meget uoverskueligt til at starte med. Det passede ikke til mine elever. De har hvert deres formål og individuelle forløb. Men jeg synes det er mere overskueligt nu.” – medarbejder

Læringen er både sket gennem en workshop med Meebook-konsulenter på den ene skole og sidemandsoplæring fra erfarne ”superbrugere” på den anden skole, og der udtrykkes tilfredshed med begge forløb.

”Det smarte er også her, at de andre medarbejdere kan følge med i, hvad målene er. Den makker, jeg har fået i år, har vist mig en overskuelig måde at bruge Meebook på.” – medarbejder

På begge skoler oplever medarbejderne dog stadig visse begrænsninger ved Meebook, og især at man skal lave mange gentagelser og mange overflødige ”klik”, når der skal lægges individuelle elevplaner ind. Dette skyldes til dels, at Meebook er udviklet til den almene folkeskole og derfor har visse manglende funktioner i forhold til specialområdet, hvor eleverne på andre måder er inddelt i klasser og hold.

”Jeg havde lavet mit eget system ved siden af. Det i sig selv var et ekstra arbejde. Det virkede og var fint. Men det var ekstra arbejde. I Meebook kan du ikke få overblik over alle deres mål.” - medarbejder

Dokumentation og vurdering af læringsmål

Særlig på den ene skole nævnes også bredt positive erfaringer med at bruge billeder og videoklip som dokumentation for opnåelse af læringsmålene, dog i det omfang, at nogle af medarbejderne også er bekymrede for de persondatamæssige hensyn i at bruge denne kilde. Det skulle dog siden være afklaret, at der ikke er problemer med persondatalovgivningen i denne henseende.

4. Forsøgets virkninger

I dette afsnit evalueres virkningerne af forsøget.

Evalueringsspørgsmål 1: Fører dette til mere effektive arbejdsgange for medarbejderne på skolerne og i organisationen som helhed?

På tværs af begge skoler oplever medarbejderne arbejdsgangene i forsøget som meningsfulde, men ingen af medarbejderne på tværs af de to skoler omtaler arbejdsgangene som nemmere eller mere effektive.

*“Det er omfattede arbejde. Jeg tænker på, om vi får brugt det nok ift. hvad det fylder, vi bruger enormt meget tid på det. For hvis’ skyld gør vi det?”
- medarbejder*

Dette skyldes til dels, at det tager lang tid at udvikle de individuelle mål, og til dels at Meebook er lidt besværligt at arbejde med og i nogen sammenhænge kræver mange “overflødige” klik.

Samtidig er der også stor forskel på eleverne, og om de kræver en høj grad af individuel opmærksomhed, eller om de indgår i et lidt mere homogent hold eller gruppe:

“Vi har meget forskellige elever. Så for nogle fungerer det mega godt, og for andre er det mere besværligt.” – medarbejder

Som nævnt oplever en del af medarbejderne det til gengæld som meningsfuldt at arbejde på denne måde og desuden oplever en leder også, at det giver medarbejderne mulighed for at arbejde mere med deres faglige baggrund:

“Vi får sat vores faglighed i spil og vi kan udfordre hinanden ift. at gøre vores faglighed bedre. Det var det, nationale test skulle gøre ift. at få lærerne op på dupperne og sammenligne sig med hinanden. Det oplever jeg, at det her kan gøre i specialverdenen.” –leder

I forhold til automatisk fritagelse fra nationale tests opleves dette som meget positivt ift. arbejdsgangene. Flere medarbejdere og ledere giver udtryk for, at dette fjerner en unødigt arbejdsgang med at skulle indhente forældreunderskrift mm.

Evalueringsspørgsmål 2: Opnår man mere præcis viden om det enkelte barns progression og muligheder?

Det er vanskeligt at konkludere noget entydigt på hvorvidt medarbejdere og ledere oplever, at de opnår større indsigt i det enkelte barns muligheder. Flere medarbejdere giver udtryk for, at deres arbejdsform og tilgang til eleverne er relativt uændret af

forsøget, og at de til en vis grad ville have gjort sig de samme overvejelser i forhold til den enkelte elevs udvikling uanset forsøget. Dermed oplever de ikke overordnet at have fået større indsigt i den enkelte elevs udvikling og muligheder end før. Dog oplever nogle medarbejdere også, at der alligevel "dukker nogle nye ting op" i processen med udvikling af individuelle mål, og at de generelt har mere opmærksomhed på den individuelle elev – særligt omkring de sociale mål oplever medarbejderne dette.

"Jeg synes, at nogle af de sociale ting i det, hvor man skal beskrive en udvikling, der bliver noget af det mere skarpt, og man bliver mere opmærksom på nogle ting f.eks. identitet." – medarbejder

"Det gode kontra det gamle er, at man kommer til at gå i dybden med nogle ting. I processen, hvor man beskriver børnene, dukker der nogle ting op – der er nogle mål, der kommer af sig selv. Og så den der guideline... det ville være fedt at have på det faglige også, men jeg kan godt forstå, at det fagligt er svært at lave de mål. De sociale mål fungerer godt og er nok nemmere." – medarbejder

Nogle medarbejdere nævner også, at det mere generelt bare er en mere struktureret måde at arbejde med mål på.

"Jeg er ikke sikker på, at eleverne flytter sig mere, end de ville have gjort ellers, og jeg er ikke sikker på, at vi når hurtigere til 9. klasse. Det er noget, de ville være kommet igennem alligevel. Men man bliver mere bevidst om, at man når mål. Målet kan stadig tage lige så lang tid, jeg tror bare, at vi bliver mere bevidste om, hvor vi er henne i processen." – medarbejder

"Jeg synes, det er interessant, fordi man får sat mål for de elever, vi ikke kan teste. Uanset hvordan frikommuneforsøget ender, så synes jeg, at vi har fået gode redskaber." - leder

Evalueringsspørgsmål 3: Vil eleverne trives bedre og være mere motiverede?

Indsatsens betydning i forhold til elevernes trivsel og motivation varierer.

Nogle forældre og medarbejdere giver udtryk for, at den automatiske fritagelse fra nationale tests har betydet, at nogle elever har undgået et unødigt nederlag – både ift. til at tage testen, men også i forhold til at undgå selve fritagelsesprocessen.

"Vi har tidligere skulle søge om, at hun ikke skulle gennemføre en national test. Det er frustrerende. Det er så åbenlyst at hun ikke skal gennemføre en national test. Der burde være mulighed for, at man slap for den proces. Det har været en lettelse, at det ikke har været sådan pga. forsøget." - forælder

”Det synes jeg er yderst fornuftigt. Det er meget uhensigtsmæssigt at gennemføre en national test på hende. Hun har en kromosomfejl og er både fysisk og mentalt handicappet. Hun har intet sprog. Hun ville ikke kunne gennemføre en national test. Det giver ingen mening for hende. Det ville kun være et irritationsmoment og en påmindelse om, at hun ikke kan noget.” - forælder

Det gælder dog også på begge skoler, at en stor del af eleverne ikke har været opmærksomme på de nationale tests eller på fritagelsesprocessen førhen.

I forhold til at arbejde med individuelle læringsmål i Meebook er det også meget blandet, hvorvidt flertallet af eleverne har opfattet læringsmålene eller haft succesoplevelser med at opnå dem. Der er dog ingen tvivl om, at enkelte elever har haft gode oplevelser med at opnå læringsmål. Dette skyldes både succeser, når målene er opnået, samt mere generelt den klare visualisering af målsætninger, som måles på en skala fra 1 til 5, som nogle elever f.eks. med autisme sætter stor pris på:

”Det tydeliggør for dem, hvad de skal arbejde med. Jeg tror, det er meget konkret for dem, og det har de her elever meget brug for. Når de kan se, at en målepind bliver flyttet.” -leder

”Jeg ved ikke, om det gør en forskel for ham. Jeg ved ikke, om han kunne reflektere over det. Der kunne godt ligge noget stolthed i at opnå et mål, f.eks. stolthed ved at kunne gå i brusebad – det er nok det samme, han kan få gennem de mål, lærerne opstiller.” - forælder

Evalueringsspørgsmål 4: Kan man konstatere en ændring af børnesynet til fordel for 'kan' frem for 'kan ikke'?

Medarbejdere, forældre og skoleledere giver på tværs af begge skoler til en vis grad udtryk for, at forsøget understøtter, at man arbejder mere med et børnesyn med fokus på "kan" frem for "kan ikke".

*”Ja bestemt, jeg synes, det er enormt dejligt, at vi fokuserer på, hvad de kan. Det synes jeg, at Meebook understøtter. Det fungerer ret godt.”
- medarbejder*

”Nu kan man også følge med i de små trin. F.eks. at han kan finde ud af at bede om hjælp i stedet for at råbe og skribe. Man kan følge med i trinnene. Det har de sikkert gjort hele tiden, men nu har jeg også indsigt i det. Fordelen er, at man nogenlunde arbejder efter de samme ting og har de

samme fokuspunkter, men det bliver mere synliggjort, hvad der sker. Man kan mere se, hvad der bliver puttet på.” – forælder

En leder understreger dog også, at der er behov for at kunne begge dele, da andre myndigheder bl.a. i forbindelse med årlig visitation arbejder med et ”kan ikke”-børnesyn, hvor de holder elevens færdigheder op imod elever i den almene folkeskole.

Det faglige er vanskeligere end det sociale

Flere medarbejdere oplever, som beskrevet, at det er lettere at opstille sociale mål end faglige mål for eleverne. Dette giver god mening for nogle af forældrene, især de forældre, som har børn, som kan meget lidt fagligt.

Andre forældre ærgrer sig over dette, og opfatter det som om, at det faglige ikke vægtes lige så højt som det sociale på skolerne. Nogle forældre der har det sådan, oplever dog, at det faglige er blevet bedre efter forsøget, fordi lærerne her har været tvungne til at opstille faglige mål.

*”Jeg har oplevet, at det faglige er blevet bedre siden Meebook, men jeg ved ikke om, om det egentligt er pga. det. Der har været andre ting løbende. Man vil gerne have, at der ligger et fagligt grundlag at komme videre på.
– forælder*

*”Jeg tror virkelig, det er det med, at de bare kan ringe til os, som er vigtigt for forældrene. Plus at det vi går mest op i med vores elever er, at de trives, og ikke det faglige. Så forældrene er heller ikke så interesserede i det.”
– medarbejder*

Særlige problematikker som følge af de store forskelle i elevgruppen

En udfordring ved forsøget lader således til at være de store forskelle blandt elevernes udfordringer.

Enkelte forældre til mindre fagligt udfordrede elever nævner, at de i udgangspunktet godt kunne se fordele i at lade deres børn tage nationale tests eller at de skulle godkende en fritagelse, fordi det kunne give anledning til en dialog med skolen om deres barns faglige progression og muligheder. Samtidig oplever de, at de individuelle læringsmål ofte er lavere sat, end hvad de vurderer, at deres børn har godt af.

Derudover udtrykker enkelte forældre skepsis over for om medarbejderne rent principielt selv bør opstille de læringsmål, som eleverne vurderes ud fra, da der så ikke længere vil være noget objektivt eller udefrakommende blik på deres børns faglighed.

“Vi er ikke glade for, at [mit barn] er blevet fritaget. Det gør det let for skolen at lade være med at arbejde hen imod det faglige. Jeg synes, at det er forkert at gøre det på den måde.” - forælder

5. Skolegang og trivsel i målgruppen

Interviewene med forældrene til elever har også fokuseret på det mere brede perspektiv i deres børns skolegang i form af ønsker til fokus og indhold i skoledagen, tanker om hvad deres børn skal efter skolen og ikke mindst den seneste tids påvirkning fra coronapandemien og nedlukningen af samfundet i 2020.

Fremtiden

Flere af forældrene ønsker, at deres børn bliver ved med at udvikle deres sociale og faglige kompetencer således, at de kan fungere godt i samfundet efter skolen. En forælder nævner f.eks., at hun gerne vil have at hendes søn skal gå på efterskole efter grundskolen. Enkelte forældre nævner dog, at fremtiden kan være en udfordring for deres børn, da der ikke altid er gode muligheder for børn, der "ikke passer ind i en boks".

"Jeg vil gerne have, at han har troen på sig selv og at han lærer at omgås og fungere efter de sociale spilleregler. Men jeg vil også gerne have, at han rent fagligt får gode kompetencer." – forælder

"Fremtiden... Det ved jeg ikke, for der er så ringe muligheder og tilbud. Der findes ikke tilbud, hvis du ikke passer godt ind i en boks." – forælder

Det faglige

Netop det faglige i skolen nævnes som noget, der har været problemer med. Det virker på nogle forældre som om, at det nu er blevet sat mere på dagsordenen i skolen, og at der er en god kommunikation mellem medarbejdere og forældre i forbindelse med at nå de faglige mål for børnene.

"Jeg synes, det faglige har haltet en overgang, man har måske heller ikke været klar til at putte det på. Der synes jeg, at de har været gode til at gribe det. Der er et super fokus på alle målene. De er gode til at lytte, når man siger noget." – forælder

For andre forældre er det modsat – de oplever, at der fortsat er for lidt fokus på det faglige, og de ønsker, at lærerne forventer mere af eleverne på det faglige plan og arbejder mere målrettet med faglig progression.

"Vi har tilmeldt [mit barn] en efterskole, for vi synes ikke, hun lærer nok her. Der skal hun til eksamen i engelsk. Vi er blevet lovet engelsk fra her sidst på måneden. Vi har bedt om, at hun får lektier, men det får hun ikke." – forælder

Skole-hjem-samarbejdet generelt

Der er forskel på om forældrene synes, at skole-hjem-samarbejdet generelt er velfungerende eller ej. Nogle af forældrene er tilfredse med samarbejdet mellem dem selv og lærerne, mens andre påpeger, at det kan forbedres. Desuden er der også forskellige holdninger til, hvorvidt Meebook har ændret på dette eller ej.

”Jeg synes, at skole-hjem-samarbejdet er rigtigt godt, og det har altid været det. Så jeg synes ikke på den måde, at det har ændret sig under forsøget. Vi skriver til dem, og de skriver til os. Det fungerer bare.” – forælder

”Meebook er en god ide, fordi vi aner ikke, hvad det er, der foregår heroppe på skolen. Det ville være så fint, hvis lærerne ville bruge det. Vi er trætte af, at der ikke står noget – lærerne bruger det ikke. Vi vil rigtig gerne følge med.” – forælder

Corona-pandemien og nedlukning

Corona har vanskeliggjort udbredelsen af kendskabet til forsøget blandt forældrene, men uanset om forældrene kendte til fritagelsen fra de nationale test eller ej, har de været aflyst som følge af corona.

Flere medarbejdere nævner, at det havde været oplagt at forældrene kunne bruge Meebook til at arbejde videre med målsætningerne derhjemme under nedlukningen, men opfattelsen er, at det ikke blevet brugt så meget. Desuden har corona-pandemien i nogle tilfælde forsinket implementeringen af forsøget på skolerne. I forhold til elevernes udvikling oplever både forældre og medarbejdere, at nedlukningen af samfundet mv. har sat enkelte elevers udvikling tilbage.

”Det væltede hans hverdag. Han troede, at han havde gjort noget forkert, så han ikke måtte komme herover. Vi snakkede med nogen omkring det, der sker i hjernen. Vi kom herover og hentede planter fra skolen, for at det skulle ligne.” – forælder

Der er dog flere forældre og medarbejdere, der påpeger, at det for nogle af børnene rent faktisk har haft en positiv indflydelse at få en pause fra den normale skolegang og især fra presset om at skulle være social på de tidspunkter, hvor der ikke er undervisning.

”Corona var super godt for ham. Det var godt at komme hjem og få noget mere fagligt. Ikke at vi har pacet ham, men det at det sociale ikke var der. Han har svært ved det sociale – han kan ikke alle spillereglerne, og han har svært ved at aflæse det sociale. Han skal guides meget. Han tager mere

kontakt til de andre nu – det var faktisk godt for ham at være hjemme og få pause fra det sociale. Det var en ny start for ham.” – forælder

”Det var super godt, da vi gik ned og havde corona-skole fra 8-12. Jeg kunne tydeligt se faglige fremskridt. Og børnene var meget mere glade. [De andre nikker].” - medarbejder